

**A Nemzeti Adó- és Vámhivatal által kiadott
3018/2016. útmutató
az engedélyezett gazdálkodó (AEO) státusról**

Az uniós vámjogszabályok 2016. május 1-jén bekövetkezett változása az AEO státust is érintette. Az útmutató az új jogszabályi környezet szerint mutatja be a státust, annak főbb jellemzői mentén.

Az útmutató nem helyettesíti a vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályokban foglalt rendelkezéseket, valamint az Európai Bizottság által kibocsátott TAXUD/B2/047/2011–Rev.6 számú Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatásban és mellékleteiben foglaltakat.

További, engedélyezett gazdálkodó státussal kapcsolatos információk érhetők el az [Európai Bizottság](#) és a [Nemzeti Adó- és Vámhivatal](#) hivatalos weboldalain.

I. Általános tudnivalók

- 1.** Az Európai Unió engedélyezett gazdálkodó (AEO) programja a vámhatóságok és a gazdálkodók közötti együttműködésen nyugszik a nemzetközi ellátási lánc biztonságának fenntartása, illetve növelése érdekében. A programhoz való csatlakozás a gazdálkodók önkéntes vállalásán alapul, amelyhez teljesíteniük kell az uniós vámjogszabályokban meghatározott feltételeket.
- 2.** Az AEO státussal kapcsolatban az alábbi jogszabályok tartalmazzak rendelkezéseket:
 - a)** az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete az Uniós Vámkódex létrehozásáról (a továbbiakban: Uniós Vámkódex),
 - b)** a Bizottság (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelete a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről (a továbbiakban: FJA),
 - c)** a Bizottság (EU) 2015/2447 végrehajtási rendelete az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (a továbbiakban: VA),
 - d)** a Bizottság (EU) 2016/341 felhatalmazáson alapuló rendelete a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó, a szükséges elektronikus rendszerek működésbe lépéséig alkalmazandó átmeneti szabályok tekintetében történő kiegészítéséről, valamint az (EU) 2015/2446 bizottsági felhatalmazáson alapuló rendelet módosításáról (a továbbiakban: ÁFJA),
 - e)** 2016. évi XIII. törvény az uniós vámjog végrehajtásáról (a továbbiakban: Vámtörvény),
 - f)** a 485/2015. (XII.29.) Korm.rendelet a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerveinek hatásköréről és illetékességéről (a továbbiakban: Korm.rendelet),
 - g)** 11/2016. (IV. 29.) NGM rendelet az uniós vámjog végrehajtásának részletes szabályairól (a továbbiakban: NGM rendelet).
 - h)** 40/2016. (XI. 17.) NGM rendelet a vámjogi szakértői hatósági képzésről és hatósági vizsgáról.
- 3.** Fontos információkat tartalmaz még a TAXUD/B2/047/2011–Rev.6 számú Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás (a továbbiakban: Iránymutatás) című dokumentum is, amelyet az Európai Bizottság készített a tagállami vámhatóságok közreműködésével. Fontos kihangsúlyozni, hogy az Iránymutatás jogilag nem kötelező

rendeleteket tartalmaz, de többek között az AEO kérelem mellékleteként benyújtandó Önértékelési kérdőív és kitöltési útmutatója ezen dokumentum részét képezi.

4. Az AEO az Uniós Vámkódex 5. cikkének (5) bekezdésében meghatározott olyan gazdálkodó, aki vagy amely a vámügyi vonatkozású műveletei vonatkozásában megbízhatónak minősül, ezért jogosult arra, hogy az Unió egészében kedvezményekben (könnyítések, egyszerűsítések) részesüljön.
Az Uniós Vámkódex 38. cikke szerint a vámhatóságok az Európai Unió vámterületén letelepedett, AEO feltételeknek megfelelő gazdálkodó részére
 - a) „vámügyi egyszerűsítések” (AEOC) vagy
 - b) „biztonság és védelem” (AEOS)típusú engedélyezett gazdálkodó státust bocsáthatnak ki.
5. Amennyiben egy gazdálkodó mindkét típust kérelmezi és teljesíti is a feltételeket, mindkét engedélyt birtokolhatja, mely esetben a vámhatóság a VA 33. cikk szerint kombinált (AEOF) engedélyt ad ki a részére.
A kérelmezésnek nem kell egy időben történnie, így például egy AEOC engedély megléte után is „ki lehet bővíteni” azt az AEOS feltételeinek teljesülése esetén AEOF-re.
6. Az engedély típusokat a feltételrendszer és a státushoz társuló kedvezmények (könnyítések és egyszerűsítések) határolják el.
7. Az Európai Unió egy tagállama által megadott AEO státust valamennyi tagállam vámhatóságai elismerik.

II. Kritériumrendszer

8. A kérelmezőnek gazdálkodónak kell lennie, vagyis olyan, az Uniós Vámkódex 5. cikkének 4-5. pontjában meghatározott személynek, aki üzleti tevékenysége keretében vámjogszabályok hatálya alá tartozó tevékenységekben vesz rész közvetlenül vagy közvetett módon. Ez alapján egy exportra termelő gyártó akkor is kaphat AEO státust, ha a kivitellel kapcsolatos vámalakiságokat nem ő intézi.
9. Fontos, hogy a kérelmezőnek illeszkednie kell a nemzetközi ellátási lánc folyamatába, ami az áru egy adott vámterületen való előállításától egy másik vámterületre való kiszállításáig tart.
A nemzetközi ellátási lánc tagjai különösen: gyártó, exportőr, szállítmányozó, konszolidátor, raktárengedélyesek és egyéb raktározási létesítmények üzemeltetői, vámügynök/vámjogi képviselő, fuvarozó, importőr, terminálüzemeltető, rakodási vállalkozó, csomagoló.
Ezen gazdálkodói típusok meghatározását és tevékenységük értelmezését az Iránymutatás, valamint az Önértékelési Kérdőív Kitöltési útmutatója tartalmazza.

1. Kis- és középvállalkozások

10. A kérelmező gazdálkodónak a nemzetközi ellátási lánc tagjának kell lennie tevékenysége alapján, a méretére vonatkozóan azonban nincsen korlátozás megjelölve. Így az AEO státus a kis- és középvállalkozások (KKV) számára ugyanúgy elérhető, mint a nagyvállalatok számára, és az Uniós Vámkódex 5. cikk 4-5. pontjában meghatározott definícióból az is kitűnik, hogy ezek alapján akár egyéni vállalkozó is szerezhethet AEO státust az Uniós Vámkódex 5. cikk 4-5. pontjában meghatározott fogalom alapján, ha üzleti tevékenysége keretében vámjogszabályok hatálya alá tartozó tevékenységben vesz részt közvetlen vagy közvetett módon és teljesíteni tudja a vonatkozó valamennyi, kritériumrendszerben meghatározott feltételt.
A VA 29. cikk (4) bekezdése egyértelműsíti, hogy a KKV-k számára is elérhető az AEO

státus, mert kimondja, hogy az AEO feltételei meglétének vizsgálatkor a vámhatóságok kellő mértékben figyelembe veszik a gazdálkodók, különösen a KKV-k sajátos jellemzőit.

11. A sajátos jellemzők VA által említett figyelembevételére azonban nem azt jelenti, hogy a KKV-k által egyfajta csökkentett számú feltételt kell teljesíteni az AEO státus elnyeréséhez, hanem azt, hogy a kritériumrendszer teljesítési módja az adott vállalkozás méretéhez és eljárási metodikáihoz igazodik, figyelemmel a folytatott tevékenység összetettségére, illetve a foglalkoztatottak létszámára. A kérelmező KKV-nak is meg kell felelnie valamennyi releváns kritériumnak, vagyis igazolnia kell, hogy azokat – a cég méretének és munkavállalói létszámának figyelembe vételével – teljesítette.
12. Az AEO eljárás lefolytatása megegyezik valamennyi vállalat típus esetében, méretre való tekintet nélkül. Az Önértékelési kérdőív is úgy került kidolgozásra, hogy az a KKV-k által is értelmezhető és kitölthető, vagyis nincs speciálisan a KKV-kra kidolgozott kérdéssor. A kérdőív kitöltésekor mindenképpen ajánlott, hogy az Iránymutatás Fenyegetések, kockázatok és lehetséges megoldások című mellékletében foglaltakat a kérelmező figyelembe vegye.
13. Fő szempont valamennyi vállalat esetében annak a bizonyítása, hogy a gazdálkodó belső folyamatai szabályozottak, nyomon követhetők, a nyilvántartási rendje alkalmas arra, hogy abban a korábbi események visszakereshetők legyenek, valamint AEOS vagy kombinált státus esetében a folyamatok szabályozottsága, MABISZ által tett ajánlások alkalmazása, amelyek képessé teszik az AEO kritériumrendszerének teljesítésére az Önértékelési kérdőív kérdései mentén.

2. Vámügyi egyszerűsítések – AEOC engedély feltételei

14. Az AEOC engedély esetében a gazdálkodó a vámjogszabályokban meghatározott bizonyos egyszerűsítéseket élvez, amelyhez a következő kritériumokat kell teljesítenie.
 - a) Vámjogszabályok és adószabályok súlyos vagy ismételt megsértésének hiánya, ideértve azt is, hogy a kérelmező gazdasági tevékenységeihez kapcsolódóan súlyos bűncselekmény nincs nyilvántartva.
 - b) Annak bizonyítása a kérelmező részéről, hogy műveleteit és az áruforgalmat szigorúan ellenőrzi a kereskedelmi és adott esetben szállítási nyilvántartások vezetésének rendszerén keresztül, ami lehetővé teszi a megfelelő vámellenőrzést.
 - c) Fizetőképesség, amely akkor tekinthető igazoltnak, ha a kérelmező olyan jó pénzügyi helyzetben van, amely lehetővé teszi számára kötelezettségei teljesítését az érintett üzleti tevékenységtípus jellemzőinek kellő figyelembevételével.
 - d) A végzett tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó, a gyakorlati jellegű szakértelem, vagy szakmai képesítések.

3. Biztonság és védelem – AEOS engedély feltételei

15. Az AEOS engedély esetében a gazdálkodó a biztonsággal és védelemmel kapcsolatos vámellenőrzésekre vonatkozó könnyítésekből részesül, amikor az áruk belépnek az Unió vámterületére vagy elhagyják azt. Ehhez a 14. a), b) és c) pontjaiban foglalt feltételeket kell igazolni, valamint megfelelő biztonsági és védelmi szabványok alkalmazását, amelyek akkor tekinthetők teljesítettnek, ha a kérelmező bizonyítja, hogy a nemzetközi ellátási lánc biztonságát és védelmét biztosító megfelelő intézkedéseket alkalmaz, többek között a testi épség, a hozzáférés-ellenőrzés, a logisztikai folyamatok és bizonyos árutípusok kezelése, a személyzet és az üzleti partnerek azonosítása tekintetében.

4. Kombinált engedély feltételei

- 16.** A kombinált engedély esetében mind a vámügyi egyszerűsítések – AEOC, mint a Biztonság és védelem – AEOC feltételrendszerét teljesíteni kell, melyeket a 14-15. pontok tartalmaznak.

III. Kedvezmények: könnyítések és egyszerűsítések

- 17.** Az AEO státus az azt kérelmező gazdálkodóra és saját üzleti tevékenységeire érvényes, a státussal járó kedvezményeket, amelyek az engedély típusához fűződnek, csak az AEO státussal rendelkező gazdálkodó jogosult igénybe venni.
A kedvezmények uniós vámjogszabály, nemzeti jogszabályok, nemzetközi és nemzeti megállapodások és NAV rendelkezések alapján kerülnek alkalmazásra, illetve vannak a státusból eredően ún. közvetett kedvezmények.

5. Uniós kedvezmények

5.1. Uniós kedvezmények AEOC engedély esetén

- 18.** Kizárólag AEOC engedély birtokában vehető igénybe az alábbi egyszerűsítés/engedély:
- a) a felmerült vámtartozásokra és egyéb terhekre fennálló összekezeség nyújtási kötelezettség esetén, kérelem alapján, engedélyezett a csökkentett összegű összekezeség, Uniós Vámkódex 95. cikk (3) bekezdés,
 - b) központi vámkezelés (engedélyezési követelmény esetén), Uniós Vámkódex 179. cikk (2) bekezdés,
 - c) bejegyzés a nyilatkozattevő nyilvántartásába, az áruk vám elé állításának követelménye alóli mentességgel, Uniós Vámkódex 182. cikk (3) bekezdés,
 - d) önértékelés, Uniós Vámkódex 185. cikk és FJA 151. cikk.

5.2. Uniós kedvezmények AEOC engedély egyes feltételei esetén

- 19.** Más esetekben az egyszerűsítéshez/engedélyezéshez kapcsolódó kritériumok egy részét az AEO-státus kritériumai lefedik:
- a) a letelepedés szerinti tagállamtól eltérő tagállamban szolgáltatásokat nyújtó vámjogi képviselő, Uniós Vámkódex 18. cikk (3) bekezdés,
 - b) az áruk vámértékére vonatkozó egyszerűsítés engedélyezése, FJA 71. cikk,
 - c) összekezeség nyújtása, Uniós Vámkódex 95. cikk (1) bekezdés b) és c) pont
 - d) az átmeneti tilalom hatálya alatt álló összekezeség alkalmazását lehetővé tevő engedély, Uniós Vámkódex 96. cikk (2) bekezdés,
 - e) az illetékes vámhivataltól eltérő hely jóváhagyása (áruk vám elé állítása), FJA 115. cikk,
 - f) menetrend szerinti tengeri áru fuvarozó járat engedélyezése, FJA 120. cikk,
 - g) engedélyes kibocsátó (vámjogi státus igazolása), FJA 128. cikk,
 - h) engedélyes banánmérlegelő, FJA 155. cikk,
 - i) egyszerűsített vám-árnyilatkozat engedélyezése, FJA 145. cikk,
 - j) a nyilatkozattevő nyilvántartásába való bejegyzés engedélyezése, FJA 150. cikk,
 - k) engedélyezett címzett (TIR), FJA 187. cikk,
 - l) árutovábbításra vonatkozó egyszerűsítések engedélyezése, FJA 191. cikk.
- 20.** Egyes esetekben az egyszerűsítéshez/engedélyezéshez kapcsolódó kritériumok az AEO kritériumával egyenértékűnek minősülnek:

- a) átmeneti megőrzési létesítmény üzemeltetésére vonatkozó engedély, Uniós Vámkódex 148. cikk (2) bekezdés b) pont és (4) bekezdés 3. albekezdés,
- b) különleges eljárások engedélyezése, Uniós Vámkódex 211. cikk (3) bekezdés b) pont, 214. cikk (2) bekezdés és 223. cikk (2) bekezdés 2. albekezdés.

5.3. *Uniós kedvezmények AEOS engedély esetén*

- 21. Amennyiben az AEO belépési gyűjtő árunyilatkozatot vagy – az Uniós Vámkódex 130. cikke szerinti esetben – vám-árunyilatkozatot vagy átmeneti megőrzési árunyilatkozatot nyújtott be, vagy az Uniós Vámkódex 127. cikke (8) bekezdésének megfelelően értesítést nyújtott be és számítógépes rendszerében hozzáférést engedett a belépési gyűjtő árunyilatkozatához kapcsolódó adatokhoz, az Uniós Vámkódex 127. cikke (3) bekezdésének első albekezdésében említett első belépési vámhivatal értesíti, ha a szállítmányt kiválasztották fizikai ellenőrzésre, az FJA 24. cikk (2) bekezdése alapján.
- 22. Amennyiben a kérelmező meghatalmazott ügynök vagy ismert szállító, valamint megfelel a 2015/1998 EU bizottsági rendeletben előírt követelményeknek, a VA 28. cikk (1) bekezdésében meghatározott (biztonsági) kritériumokat teljesítettnek kell tekinteni azon helyszínek és műveletek tekintetében, amelyekre a kérelmező a meghatalmazott ügynök vagy az ismert szállító státusát megszerezte, amennyiben a meghatalmazott ügynök vagy az ismert szállító státus kiadásának kritériumai azonosak, illetve egyenértékűek az Uniós Vámkódex 39. cikkének e) pontjában meghatározott kritériumokkal.

5.4. *Uniós kedvezmények AEOC és AEOS engedély esetén egyaránt*

- 23. Kevesebb fizikai és okmány alapú ellenőrzés FJA 24. cikk (1) bekezdés alapján.
- 24. Előzetes értesítés, vagyis az átmeneti megőrzési árunyilatkozatot vagy vám-árunyilatkozatot benyújtó AEO-t ezen okmányok átvételére jogosult vámszerv köteles értesíteni, ha a szállítmányát kiválasztották vámellenőrzésre az FJA 24. cikk (3) bekezdés alapján.
- 25. Ellenőrzésre kiválasztott szállítmányok kezelésének elsőbbsége az FJA 24. cikk (4) bekezdés alapján.
- 26. Ellenőrzés helyének megválasztása az AEO által az érintett vámszerv engedélyével az FJA 24. cikk (4) bekezdés alapján.

6. *Nemzetközi kedvezmények AEOS engedély esetén*

- 27. Az Európai Unió által harmadik országos kereskedelmi partnereivel kötött kölcsönös elismerési megállapodásokból eredő könnyítések illetik meg az AEOS engedély birtokosát.
Működő megállapodás van érvényben Japánnal, USA-val, Kínával és Svájjal. A megállapodásban foglaltak szerinti kedvezmény illeti meg az AEOS engedély birtokosát, mint megbízható uniós gazdálkodót, a szerződő fél országába irányuló vám eljárásai során, ami a belépésnél kedvezőbb elbánást jelent az által, hogy a biztonsági kockázat alacsonyabbnak minősül az esetükben, ezért kevesebb ellenőrzés érinti a szállítmányaikat. Ehhez azonban az szükséges, hogy az AEO engedélyes hozzájárulását adja bizonyos, azonosításhoz szükséges adatok átadásához az engedélyt kibocsátó vámszerv felé, amelyet az AEO engedély iránti kérelem is tartalmaz. Ezt a hozzájárulást bármikor vissza lehet vonni, illetve az eljárás bármely szakaszában vagy az engedély kibocsátása után is meg lehet adni. Figyelembe veendő azonban, hogy a hozzájárulás a kölcsönös elismerési megállapodásokra összességében vonatkozik, azt nem lehet egy-egy kiválasztott relációra megadni.

7. Magyarország által nyújtott nemzeti kedvezmények

7.1. Magyarország által nyújtott nemzeti kedvezmények AEOC engedély esetén

- 28.** Az engedély birtokosa mentes az ÁFA és az energiaadó biztosítása alól a vámigazgatási eljárásban a Vámtörvény 57. § (5) és (8) bekezdése alapján.
- 29.** Az engedély birtokosa, mint adófizetésre kötelezett személy, az ÁFA-t önadózással állapítja meg, ha azt kérelmére a vámhatóság engedélyezi az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa törvény) 156. § (2) bekezdés c) pontja alapján.
- 30.** A vámhatóság engedélye alapján egyszerűsített adóraktározási eljárásban az AEO engedéllyel rendelkező beraktározó, illetve kiraktározó a kiraktározás során okirat-bemutatói kötelezettségének legkésőbb a termék adójogi helyzete rendezésének igazolására megállapított határidőn belül, pótlólag is eleget tehet, feltéve, hogy a beraktározási okmány a beraktározás jogcíméről szolgáló ügylet teljesülését tanúsító okirat sorszáma helyett az ügylet beazonosítását szolgáló adatokat tartalmazza az Áfa törvény 4. Melléklet 43. e) pontja szerint.
- 31.** A megbízható adós, a megbízható adómentes felhasználó és a megbízható felhasználói engedélyes jövedéki státuszokhoz könnyebb hozzájutás a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 7. § 32-33-34. pontjai alapján 2017. március 31-ig, a jogszabály hatályban maradásáig.

7.2. Magyarország által nyújtott nemzeti kedvezmények AEOC és AEOS engedély esetén egyaránt

- 32.** A közúti fuvarozással járó tevékenységet folytatni kívánó adózó az EKAER szám megállapítása érdekében a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz való bejelentését egyszerűsített adattartalommal teheti meg az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer működéséről szóló 5/2015. (II.27.) NGM rendelet 6. § (4) bekezdés b) pontja alapján. Tekintettel arra, hogy az NGM rendelet vonatkozó rendelkezése az Unió Vámkódex 38. és 39. cikkeinek megfelelő AEO engedélyre hivatkozik, az egyszerűsített adattartalommal történő bejelentés kizárólag a 2016. május 1-jétől érvényes feltételrendszer szerint kiadott, illetve az ezen feltételrendszer szerint már újraértékelt AEO státusok esetén alkalmazható.
- 33.** A Nemzeti Adó- és Vámhivatal által lefolytatott áruátengedést követő ellenőrzések esetében az AEO státus birtokosa a véletlenszerű és alacsony vagy közepes kockázati szint melletti kiválasztás alól mentességet élvez.

8. Közvetett kedvezmények

- 34.** Ezen kedvezmények nincsenek jogszabályokban, illetve egyéb nemzeti rendelkezésekben megfogalmazva. Mintegy járulékos előnyként társulnak az AEO engedélyhez fakadó könnyítésekhez, egyszerűsítésekhez, így magához az AEO státushoz.
 - a)** biztonságos és megbízható kereskedelmi partnerként való elismerés,
 - b)** jobb kapcsolat a vámhatóságokkal és egyéb kormányzati hatóságokkal,
 - c)** kevesebb késedelmes szállítmány, jobb tervezés, jobb ügyfélszolgálat, nagyobb ügyfél-lojalitás,
 - d)** jobb készletgazdálkodás, nagyobb munkavállalói elkötelezettség,
 - e)** a biztonsággal és védelemmel kapcsolatos incidensek csökkenése (kevesebb lopás és vesztesség),

- f) alacsonyabb költségek a szállítók ellenőrzésénél és nagyobb mértékű együttműködés
- g) nagyobb fokú biztonság és jobb kommunikáció az ellátási láncban részt vevő partnerek között.

IV. Kérelem benyújtása

- 35. Az AEO státus esetében a kérelem alapján hozott határozatokra vonatkozó általános szabályok az irányadók, amelyek alapján eltérő rendelkezések hiányában az illetékes vámhatóság az azon tagállamban illetékes hatóság, ahol a kérelmező vámügyi tevékenységekkel kapcsolatos főkönyveit vezetik vagy ahol ezek hozzáférhetők, és ahol a gazdálkodó a határozat hatálya alá eső tevékenységeinek legalább egy részét végezni fogja. Abban az esetben, ha ezen rendelkezés mentén nem állapítható meg az illetékes hatóság, akkor az a vámhatóság jár el, amelynek illetékességi területén megtalálhatók vagy hozzáférhetők a kérelmező nyilvántartásai és okmányai (vámügyi tevékenységekkel kapcsolatos főkönyvek), amelyek lehetővé teszik a kérelmezett határozat vámhatóság általi meghozatalát.
- 36. A Korm. rendelet 40. §-a és 69. §-a szerint meghatározott adó- és vámigazgatóságok látják el az AEO feltételek vizsgálatát, az AEO engedély kiadását, az AEO státus nyomon követését, újraértékelését.
- 37. Az AEO engedély iránti kérelmet az ÁFJA 6. melléklete szerinti formanyomtatványon kell benyújtani, amelyhez csatolni kell az FJA 26. cikk (1) bekezdése alapján a kitöltött Önértékelési kérdőívet. Ebből is kitűnik, hogy az AEO engedély kérelmezési folyamatát hosszas önrevízió, felkészülés kell, hogy megelőzze a kérelmező részéről. Az Önértékelési kérdőív kitöltése és benyújtása nem opcionális, hanem jogszabály erejénél fogva kötelező. Amennyiben a felkészülés bármely szakaszában szükségessé válik, úgy előzetes konzultáció kérhető az AEO engedély kibocsátásában illetékes adó- és vámigazgatóságtól.
- 38. Az AEO kérelem formanyomtatványnak, illetve az Önértékelési kérdőívnek szükségszerűen vannak mellékletei, melyeket szintén be kell nyújtani, így például a fizetőképesség igazolásához szükséges könyvelési dokumentációt a kérelem benyújtását megelőző három év viszonylatában (főkönyv, mérleg), az Önértékelési kérdőívben behivatkozott dokumentumokat, aláírási címpéldányt. Közhiteles nyilvántartásból elérhető dokumentumok benyújtása nem szükséges, azokat a vámhatóság hivatalból kéri meg az eljárás során, mint ahogy a vám- és adóhatóság által kibocsátott engedélyek, határozatok benyújtására sincs szükség.
- 39. Amennyiben a gazdálkodónak korábban volt már AEO engedélye, figyelembe kell venni az FJA 11. cikk 1. bekezdés d) és 2. bekezdésében foglalt rendelkezéseket. Ezek alapján, ha az AEO kérelmet benyújtó gazdálkodónak a kérelem benyújtását megelőző három éves időszak során megsemmisítésre vagy visszavonásra került AEO engedélye azért, mert nem teljesítette az abból eredő kötelezettségét, akkor az új AEO kérelmét nem lehet befogadni (csak a három év leteltét követően).

V. AEO eljárás lefolytatása, engedély kibocsátása

- 40. Az Unió Vámkódex 22. cikk (2) bekezdése és az FJA 12. cikke szerinti általános szabályok szerint, amennyiben a vámhatóság a benyújtott kérelem esetében megállapítja, hogy az nem tartalmazza az összes szükséges információt, akkor legfeljebb 30 napon belül felkéri a kérelmezőt azok pótlására. Amennyiben a kérelmező nem adja meg a befogadáshoz szükséges, hiánypótlásban kért információkat a megjelölt határidőn belül, a kérelmet nem lehet befogadni. Amennyiben azonban a kérelem teljes – akár már a benyújtáskor, akár a hiánypótlást követően –, a kérelem befogadásának időpontja az a

nap, amikor az ahhoz szükséges valamennyi információt megkapta a vámhatóság, és ezen időponttól kezdve az Unió Vámkódex 22. cikk (3) bekezdése szerint 120 napja van arra, hogy döntsön az engedély kibocsáthatóságáról.

41. Amennyiben az szükséges, a 120 napos határidő meghosszabbításra kerülhet az Unió Vámkódex 22. cikk (3) bekezdése, valamint az FJA 13. és 28. cikkeiben foglaltak figyelembevételével.
42. A befogadást követően kezdi meg a vámhatóság az érdemi vizsgálatot, ami a kérelmező által benyújtott Önértékelési kérdőív és egyéb dokumentumok, illetve a vámhatóság által elérhető további adatok és nyilvántartásokban rendelkezésre álló információk kiértékelésével kezdődik. A kiértékelés folyamán a kérelmező által kötelezően megadandón kapcsolattartó személyen keresztül a vámhatóság kontaktálni fog a kérelmezővel az esetlegesen szükségessé váló kiegészítések benyújtása érdekében. Szintén a kapcsolattartó útján egyeztetni fog a helyszíni látogatások időpontjáról, ahol a vámhatóság meggyőződik arról, hogy az Önértékelési kérdőívben leírtak a gyakorlatban hogyan valósulnak meg.
43. Amennyiben a vámhatóság egyes tárgykörök tekintetében nem látja biztosítottnak az AEO feltétel teljesítését, ott ajánlásokat fogalmaz meg a kérelmező számára, aki dönt arról, hogy azokat mikor és milyen formában tudja vagy kívánja teljesíteni. Figyelemmel kell azonban lennie arra, hogy ha nem változtat a vámhatóság által nem megfelelőnek tartott eljárás pozitív irányban, akkor az engedélyt nem kaphatja meg.
44. Az engedély akkor kerülhet kibocsátásra, amikor valamennyi feltétel teljesülése igazolást nyert. A vámhatóság folyamatosan értékeli az Önértékelési kérdőívben a kérelmező által az egyes kérdésekre adott válaszokat (nincs kockázat, alacsony kockázat, közepes kockázat, magas kockázat). Amennyiben valamely kérdésnél nem tud elmozdulni a magas kockázat szintről a kérelmező, úgy az engedély nem adható ki a számára. Erről a vámhatóság a konstruktív együttműködés során folyamatosan tájékoztatja a gazdálkodót, és megteszi az ajánlásait a megfelelés irányába.
45. Amikor minden kérdés tisztázottá válik, a vámhatóság dönt az engedély kibocsátásáról vagy a kérelem elutasításáról. A konstruktív együttműködésnek és a gazdálkodók megfelelő felkészülésének köszönhetően többségében a kérelemmel egyező határozat születik, de vannak esetek, amikor egy kombinált engedély iránti kérelem helyett csak egy AEOC vagy AEOS kerülhet kiállításra. Ebben az esetben a gazdálkodónak ugyanúgy lehetősége van arra, hogy a másik szegmenst is megszerezze, mint annak, aki elsőként csak az egyik típust kérelmezte és kapta meg.
46. A kérelem teljes körű elutasítása esetében lehetőség nyílik arra, hogy a gazdálkodó ismételten benyújtsa azt újabb felkészülési időszak végén a benyújtásra vonatkozó valamennyi feltétel teljesülés esetén.
47. Az ÁFJA 7. melléklete szerinti formanyomtatványon kerül kibocsátásra az engedély határozatlan időre, ami azt jelenti, hogy felfüggesztésig vagy visszavonásig érvényes marad. Az engedély formanyomtatványt a szükséges illeték megfizetése ellenében az AEO megkérheti az Európai Unió egyéb hivatalos nyelvén is, a státusa kibocsátását követően bármikor.
48. A rendelkező határozat mellékleteként a gazdálkodó megkapja az AEO engedélyét, illetve jogosulttá válik az Európai Bizottság által készített és levédett AEO logo használatára, amelyet az engedélyt kibocsátó adó- és vámigazgatóságtól kérhet a gazdálkodó. A logo-t kizárólag az érvényes AEO engedély birtokosa használhatja a vámhatóság által részére átadott formában.

VI. AEO státus kezelése

49. Az AEO engedély kibocsátását követően mind a státus birtokosa, mint az azt kibocsátó vámszerv folyamatosan odafigyel arra, hogy az AEO feltételeknek való megfelelés olyan szinten maradjon, hogy az ne veszélyeztesse a státus fenntartását. A státus utóélete az alábbiak szerint alakul, illetve alakulhat.

9. Változás bejelentés

50. A határozat jogosultjának teljesítenie kell a határozatból eredő kötelezettségeit, így az AEO köteles haladéktalanul értesíteni a vámhatóságot a határozat meghozatalát követően felmerült olyan tényezőkről, amelyek befolyásolhatják a státusa fenntartását vagy tartalmát.
51. Az értesítésnek fenti tényező tudomásra jutását követően azonnal, írásban kell megtörténnie. Az értesítés formájának és módjának alkalmasnak kell lennie arra, hogy a vámhatóság az érintett változásokról hitelesen és teljes körűen tudomást szerezzen.
52. Mivel az AEO-k nemzetközi ellátási láncban vállalt szerepe, gazdasági tevékenységük típusa és volumene eltérő, nem lehet teljes körű listát összeállítani a bejelentendő változásokról. Az alább található, tájékoztató jellegű lista segítséget nyújt a releváns tényezők tekintetében, de figyelemmel kell lenni arra is, hogy azok nem alkalmazhatók valamennyi AEO-ra, és a benne foglaltaktól eltérő változások is relevánsak lehetnek.
53. A lenti felsorolás nem teljes körű, ezért minden releváns változás esetében javasolt felvenni a kapcsolatot az AEO engedélyt nyomon követő adó- és vámigazgatósággal, mert – amennyiben a bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget – az engedélye felfüggesztésére és/vagy visszavonására kerülhet.
54. Azon változások listája, melyek esetén mindenképpen értesítési kötelezettség terheli a határozat jogosultját, a következő:
- a) A kérelem és mellékleteinek tartalma (cégadatok, tulajdonosok, vezető tisztségviselők, egyes vezetők (különösen vámvezető, belső ellenőr, biztonsági vezető, főkönyvelő, kapcsolattartó) személyében bekövetkező változás.
 - b) A cég közeljövőben bekövetkező, tervezett változásai, pl. tervezett szétválás, egyesülés, új helyszínek nyitása.
 - c) Az Unió Vámkodekx 39. cikkében foglalt kritériumok teljesülésében bekövetkező változás, így különösen:
 - aa) új informatikai rendszerre való átállás (könyvvizetés, raktárnyilvántartás, vámnyilvántartás, vállalatirányítás stb.);
 - ba) belső ellenőrzés rendszerében bekövetkező változás;
 - ca) fizetőképességet nagymértékben befolyásoló változás, ügylet;
 - da) (vagyon)védelmi szervezet struktúráját, működését érintő változás, új védelmi rendszer bevezetése, pl. élőerő őrség mellett kártyás beléptető rendszer bevezetése);
 - ea) lényeges változás az ipari kamerás (CCTV) rendszerben, amennyiben az a beléptetést, az áruk rakodásának helyét, vagy a termelést érinti;
 - fa) külső határoló falak módosítása, beleértve külső kerítések ideiglenes elbontását;
 - ga) AEO szempontból releváns tevékenységet az engedélyes helyett ellátó kereskedelmi partnerekben bekövetkező változások stb.
55. További hasznos információk a változás bejelentésről az Iránymutatás 4. mellékletében található.

10. Nyomon követés

- 56.** A vámhatóság feladata sem ér véget az engedély kibocsátásával, mert, ahogy azt az Unió Vámkódex 23. cikkének (5) bekezdése kimondja, nyomon kell követnie, hogy az AEO folyamatosan teljesíti-e a vonatkozó feltételeknek és kritériumoknak való megfelelést, a határozatból eredő kötelezettségek teljesítését. A három évnél rövidebb ideje alapított AEO esetében az első évben szoros nyomon követést alkalmaz az Unió Vámkódex 23. cikk (5) bekezdése alapján.
- 57.** A nyomon követés során a vámhatóság bármikor megszólíthatja az AEO-t. Az engedélyezési eljárás során feltárt, az engedély kiadását nem akadályozó, de teljesen ki nem küszöbölt kockázatok esetében azokat újra áttekintheti, helyszíni ellenőrzést tarthat, okmányokat kérhet be a gazdálkodótól, illetve figyelemmel kíséri a Nemzeti Adó- és Vámhivatal AEO-val kapcsolatos eljárásait. Az AEO-tól érkező változás bejelentések megvizsgálását követően dönt a további, esetlegesen szükségessé váló eljárások bevezetéséről.

11. Megsemmisítés, módosítás, visszavonás

- 58.** Az engedélyt kibocsátó határozat, így az AEO státus esetében is fennállnak az Unió Vámkódex 27. és 28. cikkében foglalt megsemmisítési, módosítási és visszavonási esetek.
- 59.** A módosítás és visszavonás esetében a VA 34. cikke AEO státus esetében további rendelkezéseket tartalmaz:
- a)** az AEO engedély visszavonása érinti az ugyanarra a személyre vonatkozóan hozott kedvező határozatot, amennyiben az AEO státus a kedvező határozat feltétele volt, vagy ez a határozat az Unió Vámkódex 39. cikkében felsorolt olyan kritériumon alapult, amely már nem teljesül;
 - b)** az engedélyesre vonatkozó kedvező, egyéb határozat visszavonása vagy módosítása nem befolyásolja automatikusan annak AEO engedélyét;
 - c)** ha az AEO státus birtokosa AEOC és AEOS engedéllyel is rendelkezik, és a végzett tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó gyakorlati jellegű szakértelem vagy szakmai képzés feltételek nem teljesítése miatt vissza kell vonni az AEOC engedélyét, az AEOS engedélye továbbra is érvényes marad (részleges visszavonás);
 - d)** ha az AEO státus birtokosa AEOS és AEOC engedéllyel is rendelkezik, és a biztonsági és védelmi szabványok feltételének nem teljesítése miatt az AEOS engedélyét vissza kell vonni, az AEOC engedélye érvényes marad (részleges visszavonás).

12. Újraértékelés

- 60.** Az újraértékelés mindig hivatalból indul, alapját az Unió Vámkódex 23. cikk (4) bekezdés a) pontja teremti meg. Az FJA 15. cikk írja elő az újraértékelés általános szabályait, amelyeket az AEO státus esetében is alkalmazni kell. Így akkor kell újraértékelni a státust kibocsátó határozatot, amennyiben:
- a)** az irányadó uniós jogban olyan változások következtek be, amelyek kihatnak a határozatra;
 - b)** a végrehajtott nyomon követés eredményeképpen az szükségessé válik;
 - c)** ha a határozat jogosultja által vagy más hatóságok által rendelkezésre bocsátott információk alapján az szükségessé válik.

13. Felfüggesztés

- 61.** Az Uniós Vámkódex 23. cikk (4) bekezdés b) pontja alapján a vámhatóság felfüggeszti azokat a határozatokat, amelyek nem megsemmisítendő, nem visszavonandó vagy nem módosítandó. Az FJA 16. cikke írja elő a felfüggesztés általános szabályait, amelyeket AEO esetében is alkalmazni kell.
- 62.** Az FJA 30. cikke AEO státus esetében egyéb szabályokat is meghatároz a felfüggesztések esetében, melyek az alábbiak:
- a)** amennyiben az AEO engedélyt valamely kritérium nem teljesülése miatt fel kell függeszteni, úgy minden olyan határozat felfüggesztésre kerül, amely az AEO státust megadó engedélyen általában, vagy az AEO engedély felfüggesztését eredményező konkrét kritériumok bármelyikén alapul;
 - b)** az AEO-val kapcsolatban a vámjogszabályok alkalmazása körében hozott határozat felfüggesztése nem eredményezi automatikusan az AEO státust megadó engedély felfüggesztését;
 - c)** amennyiben a végzett tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó gyakorlati jellegű szakértelem vagy szakmai képesítés feltételek nem teljesülése miatt olyan személyhez kapcsolódó határozat kerül felfüggesztésre, aki kombinált AEO státussal rendelkezik, úgy az AEOC engedélyét a vámhatóság felfüggeszti, de az AEOS engedélye érvényes marad (részleges felfüggesztés)
 - d)** amennyiben a biztonsági és védelmi szabványok alkalmazása feltételek nem teljesülése miatt olyan személyhez kapcsolódó határozat kerül felfüggesztésre, aki kombinált AEO státussal rendelkezik, úgy az AEOS engedélyét a vámhatóság felfüggeszti, de az AEOC engedélye érvényes marad (részleges felfüggesztés).

VII. Záró rendelkezések

- 63.** Az útmutató a kiadmányozás napjától érvényes, internetes tartalomszolgáltatás keretében megjelenítendő a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatalos weboldalának AEO (engedélyezett gazdálkodó) felületén.

Budapest, 2016. december 29.

Tállai András
Nemzeti Adó- és Vámhivatal
vezetője